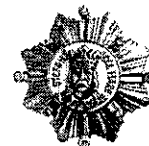

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-1488 din 15.03.2022

La nr. 48 din 23.02.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (art.1, 4, 6, 7).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>626</u>		
" <u>16</u> "	<u>03</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7803 din 15.03.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (art.1, 4, 6, 7)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „În procesul aplicării Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova au fost identificate unele neconcordanțe în aplicarea amnistiei față de persoanele care refuză încetarea procesului penal, neconcordanțe dintre articolul 6, care prevede interdicția de aplicare a amnistiei față de persoanele condamnate pentru unele categorii de infracțiuni săvârșite și articolul 7, care prevede reducerea termenului de detenție.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.1 alin.(2) și alin.(4), art.4 alin.(3), art.6 alin.(1), art.7 alin.(1) și alin.(2), din Legea nr.243/2022 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În acest sens, autorul a precizat că, „1. Prin modificările propuse se urmărește modificarea art.1 alin.(2) prin excluderea din componența comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate a experților psihologi judiciari atestați. În componența acestor comisii, conform Regulamentului-cadru, aprobat de Ministerul justiției vor fi incluși psihologii din cadrul instituțiilor penitenciare. 2. În ceea ce privește excluderea textului de la art.1 alin.(4) „care cad sub incidența art.2 alin.(4)” aceasta intervine în contextul în care la acest alineat se face referire la aplicarea amnistiei la faza de judecare în instanța de judecată, însă, s-ar crea impresia că doar în privința persoanelor care refuză aplicarea amnistiei la faza de urmărire penală. Prin modificarea dată, instanța de judecată va fi cea competentă să decidă în privința amnistiei dacă cauza se află în faza de judecare, indiferent de faptul dacă persoana a acceptat sau nu aplicarea amnistiei la faza de urmărire penală. 3. Cu referire la abrogarea art.4 alin.(3), aici intervine concurența de norme cu art.4 alin.(4). În principiul cele două alineate se dublează, doar că în privința alin.(4) vor deveni aplicabile măsurile de constrângere cu caracter educativ în privința minorilor care au săvârșit infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave. 4. Modificarea de la art.6 alin.(1) lit.a) prin disjungerea acesteia și completarea cu lit. a¹), deoarece partea a doua a propoziției de la lit.a) se include în art.7 alin.(2) la categoria excepții, ceea ce nu este justificat și defavorabil pentru unele categorii de condamnați în raport cu alții cum sunt cei condamnați la detențiune pe viață de exemplu. 5. În ceea ce privește modificarea de la art.7 alin.(2) prin excluderea lit.b), aceasta intervine pentru a favoriza aplicarea amnistiei pentru un cerc mai mare de persoane, or dacă păstrăm și această excepție amnistia va fi doar formală, iar aceasta nu va produce efecte, or în general practic toată legea conține excepții. Amnistia li se va aplica, doar prin reducerea pedepsei. În cazul celor condamnați la mai mult de 10 ani de închisoare termenul de pedeapsă li se va reduce cu o cincime.”

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind eliminarea unor neconcordanțe stabilite pe parcursul aplicării amnistiei în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*".

Reieșind din prevederile proiectului se constată că implementarea acestora nu vor genera alocarea mijloacelor financiare din bugetul public național, autorul a menționat despre acest fapt în nota informativă prezentată. Potrivit notei informative: „*Implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.*”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova, prin care se urmărește eliminarea unor neconcordanțe identificate în procesul aplicării Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova față de persoanele care refuză încetarea procesului penal, neconcordanțe dintre articolul 6, care prevede interdicția de aplicare a amnistiei față de persoanele condamnate pentru unele categorii de infracțiuni săvârșite și articolul 7, care prevede reducerea termenului de detenție.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

15.03.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal